

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าผู้ป่วย
และความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวอมรรัตน์ เสดสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2539

ISBN 974-633-487-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN HEAD NURSES' CARING BEHAVIORS
AND JOB SATISFACTION WITH JOB RETENTION
AS REPORTED BY PROFESSIONAL NURSES, THE HOSPITALS UNDER
THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

MISS AMORN RAT SATASUVON

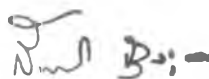
A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
NURSING ADMINISTRATION PROGRAM
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1996

ISBN 974-633-487-5

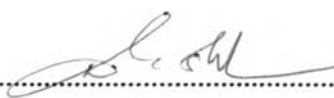
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยและ
ความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวอมรรัตน์ เสดสุวรรณ
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

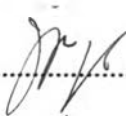
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

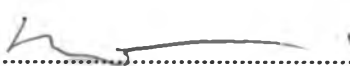
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อมรรัตน์ เสตสุวรรณ : ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN HEAD NURSES' CARING BEHAVIORS AND JOB SATISFACTION WITH JOB RETENTION AS REPORTED BY PROFESSIONAL NURSES, THE HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา युนิพันธุ์. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร. พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์, 217 หน้า.
ISBN 974-633-487-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนก ประสพการณ์ และเงินเดือน และศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวทำนายการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 350 คน ซึ่งเลือกด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรายงานของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
2. ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกต่างกัน มีประสพการณ์ และเงินเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในงานไม่แตกต่างกัน
3. พยาบาลวิชาชีพรายงานว่า คาดว่าจะไม่อยู่ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดิมต่อไป โดยพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกต่างกัน มีประสพการณ์และเงินเดือนต่างกัน รายงานการคงอยู่ในงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พฤติกรรมดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานและการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ
5. กลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมทำนายการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ชีวิตส่วนตัว ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน สถานะทางอาชีพ และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน สามารถอธิบายความผันแปรของการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 23.35 ($R^2 = .2335$)

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต ..... อมรรัตน์ เสตสุวรรณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 686270 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD:

CARING BEHAVIORS / JOB SATISFACTION / JOB RETENTION
AMORN RAT SATASUVON : RELATIONSHIPS BETWEEN HEAD
NURSES' CARING BEHAVIORS AND JOB SATISFACTION WITH JOB
RETENTION AS REPORTED BY PROFESSIONAL NURSE, THE
HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
JINTANA YUNIBHAND, Ph.D.. THESIS CO-ADVISOR : ASSO. PROF.
PUANGRAT BOONYANURAK Ed.D. 217 PP. ISBN 974-633-487-5

This research was designed to study and compare caring behaviors of head nurses, job satisfaction and job retention as reported by professional nurses, and search for variables that could predict job retention of professional nurses, hospitals under the jurisdiction of Bangkok Metropolis. Research samples composed of nurses 350 professional nurses selected by multistage sampling techniques. Research tools were four questionnaires developed by the researcher which were tested for content validity and the reliability. Statistical methods used in data analysis included mean, standard deviation, F-test, Pearson product moment and stepwise multiple regression analysis.

Major findings were the followings :

1. The mean score of caring behaviors of head nurses as reported by professional nurses was at the medium level.
2. The mean score of job satisfaction of professional nurses was at the medium level. In addition, there were no difference between the mean scores of job satisfaction of nurses who were different in place of work, work experience and salary.
3. Nurses reported that they intended to leave the present job. Nurses who worked in an out patient department, who had more than 11 years of experience and who had salary level more than 12,000 Baht reported that they had significantly higher level of job intention than the other groups, at the .05 level.
4. There were positively significant relationship between the mean scores of head nurses' caring behaviors, job satisfaction and job retention of professional nurses, at the .05 level.
5. Variables that could significantly predict the nurses' job retention were personal life, working experience, professional status and relationship among nursing personnel. The total variance explained is 23.35 percent. ($R^2 = .2335$)

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... อมรรัตน์ สาทิสวณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยเคารพอย่างยิ่งสองท่าน ได้ร่วมกันให้ความรู้ แนวทางในการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้เติบโตขึ้นอย่างแท้จริง รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านเป็นผู้ที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ชี้แนะความรู้ด้วยความปรารถนาดี กระตุ้นให้ผู้วิจัยต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ อย่างสม่ำเสมอจนประสบผลสำเร็จ และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดเริ่มต้นจากการชี้แนะแนวทางในการศึกษาของ รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ ท่านได้กระตุ้นให้ผู้วิจัยทำการศึกษาในเรื่องที่สนใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดความพากเพียรจนสำเร็จ แม้นในยามที่ท่านย้ายไปดำรงตำแหน่งคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านก็ยังกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คอยชี้แนะ ให้ความรู้ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยความเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง จนวิทยานิพนธ์เรียบร้อยสมบูรณ์ ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน และจะจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน ที่กรุณาแนะนำการแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลทั้ง 4 โรงพยาบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนพยาบาลวิชาชีพทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย และคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจด้วยความห่วงใยตลอดมา ขอขอบคุณในกำลังใจและน้ำใจของเพื่อน พย.ม.การบริหารการพยาบาลรุ่น 3 ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณสมคิด จันทน์น่วม คุณณัฐริกา กุลกาญจนชีวิน ขอขอบคุณ คุณบุรฉัตรณ์ คลี่ขจาย คุณจิตเกษม เตชะเลิศไพบุลย์ ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือในการพิมพ์วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ พยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลกลางทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและการสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยห่วงใย สนับสนุน ให้กำลังใจ และส่งเสริมให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่าในการศึกษาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน

อมรรัตน์ เสตสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผลการวิจัย.....	149
ข้อเสนอแนะ.....	180
รายการอ้างอิง.....	182
ภาคผนวก.....	193
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	194
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	195
ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	210
ประวัติผู้เขียน.....	217

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงพยาบาลและแผนก.....	91
2. ค่าความเที่ยงของแบบวัดพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยและ ความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	100
3. จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ แผนก และเงินเดือน.....	106
4. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้า หอผู้ป่วย ตามรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามรายด้าน.....	109
5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของ หัวหน้าหอผู้ป่วย ตามรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนกที่ ปฏิบัติงาน.....	110
6. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของ หัวหน้าหอผู้ป่วย ตามรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน.....	112
7. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของ หัวหน้าหอผู้ป่วย ตามรายงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามเงินเดือน.....	113
8. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในงานของ พยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามรายด้าน.....	114
9. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในงาน ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	116
10. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านชีวิตส่วนตัวเป็นรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's method) จำแนกตาม แผนกที่ปฏิบัติงาน.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	118
12	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามเงินเดือน.....	120
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสภาพการณ์ปัจจุบันรายด้าน.....	122
14	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	123
15	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	124
16	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามเงินเดือน.....	125
17	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) จำแนกตามเงินเดือน.....	127
18	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพด้านระบบบริหาร และการประสานงานเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) จำแนกตามเงินเดือน.....	128
19	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	129
20	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรโดยรวมในการพยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรโดยรวมที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อใช้ Stepwise Solution.....	132
22	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	133
23	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรทางด้านในการพยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	134
24	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรทางด้านที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution.....	136
25	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์การคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	138

สารบัญญภาพ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แผนภูมิโครงสร้างของโรงพยาบาลและฝ่ายการพยาบาล.....	18
2. แผนภูมิโครงร่างพื้นฐาน 7-S (Mckinsey 7-S framework).....	70
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	89